

BANKACILIK VE FİNANSAL HİZMETLERE ERİŞİM GÖSTERGELERİNİN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR İLİ ÖRNEĞİ

Hatice Nur GERMİR¹

Öz

Bir ülkede bölgeler hatta iller bazında ortaya çıkan sosyo-ekonomik gelişmişlik farklarının bölgesel kalkınmanın önünde bir engel olarak yer aldığı, bu durumun da fırsat eşitliğini ortadan kaldırdığı ifade edilmektedir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik farklarına yol açan birçok sebep bulunmakla birlikte; bilimsel çalışmalarda finansal hizmetlere erişim ve kullanım düzeyinin, en önemli parametreler arasında yer aldığı bildirilmektedir. Literatürde yaygın olarak kullanılan Dünya Bankasının finansal hizmetlere erişim ve kullanım göstergeleri ile hizmet noktalarının coğrafi ve demografik olarak yayılımı yanı sıra bölgelere göre şube ve ATM dağılımları, potansiyel müşterilerin, fiziksel olarak en yakın hizmet noktasından ortalama ne kadar uzakta olduğu ele alınarak değerlendirilmede bulunmaktadır. Çalışmamızda Türkiye Bankalar Birliği verilerinden yararlanılarak Afyonkarahisar ilindeki merkez ilçe dahil toplam onsekiz adet ilçedeki ticari bankacılık faaliyetinde bulunan banka şube ve ATM'leri erişilebilirlik yönünden mercek altına alınmıştır. Afyonkarahisar ili ve ilçelerinde bankacılık faaliyetinde bulunan üç adet kamusal sermayeli, beş adet özel sermayeli ve dört adet yabancı sermayeli olmak üzere toplamda oniki adet bankanın aktif olarak yer aldığı, bu bankaların seksendokuz adet şube ve üçyüzotuzbir adet ATM ile bankacılık ve finansal hizmet faaliyetinde bulunduğu, erişilebilirlik yönünden incelendiğinde banka şubelerin kırküç adedinin ortopedik, yirmiyedi adedinin görme engelli erişimi olduğu, ATM'lerin ise otuziki adedinin ortopedik, yüzirmibeş adedinin görme engelli erişimi olduğu tespit edilmiştir. Literatüre katkı sağlanması önceliğinde yapılan araştırma ile ilgili taraflara, kullanıcılara ve akademisyenlere faydalı olunması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erişilebilirlik, Bölgesel Gelişmişlik Düzeyi, Banka Şubesi, ATM, Ortopedik Engelli, Görme Engelli, Bankacılık ve Finansal Hizmetler.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Finans Bölümü, E-posta: nur.aydin@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8592-9238

GERMİR, H. (2020). Bankacılık ve Finansal Hizmetlere Erişim Göstergelerinin İncelenmesi: Afyonkarahisar İli Örneđi. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, "Erişilebilirlik" Özel Sayısı Cilt 2, 327-356. DOI: 10.21560/spcd.vi.823006

ANALYSIS OF BANKING AND FINANCIAL SERVICES ACCESS INDICATORS: CASE OF AFYONKARAHİSAR

Abstract

It is stated that the socio-economic development differences that occur in a country on the basis of regions or even provinces are an obstacle to regional development, and this situation eliminates the equality of opportunity. Although there are many reasons leading to socio-economic development differences; It is stated in scientific studies that the level of access and use of financial services is among the most important parameters. The World Bank's financial services access and usage indicators, which are widely used in the literature, as well as the geographical and demographic distribution of service points, as well as the distribution of branches and ATMs by region, are evaluated by considering the average distance of potential customers from the closest service point physically. In our study of the Banks Association of Turkey benefit from the data bank branches and ATMs in which commercial banking activities are carried out in a total of eighteen districts including the central district in Afyonkarahisar province have been scrutinized in terms of accessibility. In Afyonkarahisar province and its districts, a total of twelve banks, three of which are publicly owned, five of which are privately owned and four are foreign capital, are actively involved, these banks operate banking and financial services with eighty nine branches and three hundred thirty one ATMs, accessibility In terms of examination, it was determined that forty-three of the bank branches had orthopedic access, twenty-seven of them had visually impaired access, while thirty-two of the ATMs had orthopedic access and one hundred twenty-five had visually impaired access. It is aimed to benefit the parties, users and academicians with the research carried out with the priority of contributing to the literature.

Keywords: *Accessibility, Regional Development Level, Bank Branch, ATM, Orthopedically Impaired, Visually Impaired, Banking and Financial Services.*

GİRİŞ

Genel hatlarıyla ulaşım planlaması, arazi kullanım planlaması ve bina tasarımında bir hedef olarak ele alınan erişilebilirlik kavramı, bina içindeki ögeler manasına küçük bir alanı veya bir metropolitan alanı şeklinde büyük bir bölgedeki ögeler anlamında mekan coğrafyasının önemli bir özelliği olarak ele alınmaktadır. Kentsel bir ortamda değer verilir, iyileştirilecek bir şey olduğunun çoğu kişi tarafından ileri sürülmesinin ve planlamada erişilebilirliğin bir hedef olarak öneminin kabul edilmesinin ötesinde, nadiren de olsa politikaların değerlendirildiği performans ölçütlerine dönüştürülmüş olduğunu ifade etmek mümkündür (Handy ve Niemeier, 1997).

Amerikan Engelli Yasası (AEY) 4.3.2. nolu Bölümde “Binalar ve Tesisler için Erişilebilirlik Yönergeleri” başlığı altında aşağıdakiler belirtilmektedir:

“Site sınırları içerisinde en az bir erişilebilir güzergah, toplu taşıma duraklarından, erişilebilir otoparklardan ve erişilebilir yolcu yükleme bölgelerinden ve kamuya açık caddelerden veya kaldırımlardan hizmet verdikleri erişilebilir bina girişine kadar sağlanacaktır. Erişilebilir rota, mümkün olduğu kadar, genel halk için rota ile aynı hizada olacaktır.”

Bu bağlamda erişilebilirlik konusunda belirtilen yönergelere uyulup uyulmadığı, uygun erişimin sağlanıp sağlanmadığı ve nihayetinde konuya ilişkin politikalara uygun davranıldığına dair gerekli kontrollerin yapılması, test edilmesi kolay olmaktadır (Church ve Marston, 2010, s.84).

Erişilebilirlik konusunda Türkiye’de olduğu gibi dünyada da en çok sorun yaşayan ve dezavantajlı gruplar arasında büyük bir kesimi oluşturan engelli bireylerdir. Çalışmamızda engelli bireylerin bankacılık ve finansal hizmetlere erişimi noktasında Afyonkarahisar ili ve ilçelerinde yer alan ticari bankaların konuşturdukları şube ve ATM’lere dair Türkiye Bankalar Birliği verilerinden yararlanılarak incelemede bulunmuş ve bu hizmetlere engelli bireylerin erişim düzeyleri tespit edilerek, konuya ilişkin ticari bankaların gösterdiği performans ele alınmıştır.

1.Erişilebilirlik ve Finansal Boyutu

Son dönemlerde insan hakları yazınında ve uluslararası örgütlerin çalışmalarında insan haklarının ayrımcılık kadar sorunlu, hatta ayrımcılığı da

kapsayan alanlarından biri olarak haklı bir yer edinmiş olan ve Accessibility olarak da ifade edilen Erişebilirlik kavramı, her türlü hakkın kullanımında yer edinmiş önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmakta; insan yapımı ve doğal fiziksel çevre başta olmak üzere, ekonomik, sosyal ve kültürel çevreye ulaşabilme, bu çevrelerde verilen hizmetlerden yararlanabilme ve katkıda bulunma olanaklarına sahip olma şeklinde tarif edilmektedir. BM Engelli Hakları Sözleşmesi, Erişebilirliği en geniş anlamıyla kavramlaştırıp bağımsız bir hükümlerle düzenlemekte ve engellilerin kamusal alanda verilen her türlü hizmetten yararlanabilmeleri için devletlerin alacakları gerekli tedbirleri sıralayarak engellilere ilişkin bina ve kurumlar ile bilgiye rahatça erişebilmeleri adına ayrıntılı düzenlemeleri içermektedir (Çağlar, 2012, s.542, 547).

Erişebilirlik konusunda toplumda sorun yaşayan en büyük kesim olan engellilerin dünyada ve Türkiye'deki verilerine baktığımızda; Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından düzenlenen Dünya Engellilik Raporu verilerine göre, 1970'li yıllarda dünya nüfusunun yüzde 10'u düzeyinde olan engellilerin oranının 2011 yılında yüzde 15 seviyesine yükseldiği görülmektedir (WHO, 2011). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan 2018 yılı nüfus verilerine göre 81 milyon 867 bin 223 bireyden oluşan Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 10'unu bir miktar aşan bir oranda engelli vatandaşımız bulunduğu kaydedilmektedir.

TÜİK tarafından Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile yapılan protokol kapsamında; Ulusal Özürlüler Veri Tabanında kayıtlı olan özürlü bireylere ilişkin "Özürlülerin Sorun ve Beklentileri Araştırması, 2010" adı altında ülke genelinde ilk kez gerçekleştirilen araştırmaya göre; özürlü bireylerin günlük yaşam içindeki sorun ve beklentileri düzeylerinin tespiti devamında bu alandaki politikaların etkin bir biçimde oluşturulabilmesi ilke edinilmiştir. Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından oluşturulan Ulusal Özürlüler Veri Tabanı'na kayıtlı özürlülerin yüzde 58,6'sının erkek, yüzde 41,4'ünün kadın olduğu, özürlülerin yüzde 29,2'sinin zihinsel özürlü, yüzde 25,6'sının süregen hastalığı olan özürlü, yüzde 8,8'inin ortopedik özürlü, yüzde 8,4'ünün görme özürlü, yüzde 5,9'unun işitme özürlü, yüzde 3,9'unun ruhsal ve duygusal özürlü, yüzde 0,2'sinin dil ve konuşma özürlü olduğu, yüzde 18'ünün ise birden fazla özürlüye sahip olduğu, kayıtlı özürlülerin, özrünün ortaya çıkma neden-

leri incelendiğinde; yüzde 56,8'inin hastalık sonucu özrünün ortaya çıktığı, yüzde 15,9 ile genetik veya kalıtsal bozukluk, yüzde 9,6 ile kaza ve yüzde 3 ile gebelikte/doğum sırasında yaşanan problemler şeklinde devam ettiği sıralama olarak bildirilmektedir. Kayıtlı olan özürlü bireylerin yüzde 66,3'ü oturdukları binanın, yüzde 59,5'i dükkan, market, mağaza ve lokantaların, yüzde 58,4'ü kamu binalarının, yüzde 55,4'ü postane ve banka benzeri yerlerin özürlü bireyin kullanımına uygun olmadığını belirterek, Yaşadığı yerlerdeki yetersiz fiziksel çevre düzenlemelerine dikkat çekmişlerdir (TÜİK, 2010).

Dünya Bankası tarafından kullanılan ve literatürde yaygın olarak kabul edilen finansal hizmetlere erişim tanımı ve göstergesi şöyle tanımlanarak;

“Finansal erişim, finansal hizmetlerin kullanımında fiyat ve fiyat dışı engellerin olmamasıdır. Finansal erişimin ölçütü, bir bankada ya da yasal bir finansal kurumda, (çek, tasarruf, sigorta, yatırım, kredi, vs.) herhangi bir hesabı olan yetişkinlerin toplam nüfusa oranıdır” denilmektedir.

Dünya Bankası ölçütlerine göre; coğrafi manada şube dağılımı gösterilerek 1.000 km² başına düşen şube sayısı, demografik olarak şube dağılımı ile 100 bin kişi başına düşen şube sayısı, aynı şekilde ATM dağılımı ifade edilerek coğrafi manada dağılımda 1.000 km² başına düşen ATM sayısı ve demografik anlamda ATM dağılımı ile de 100 bin kişi başına düşen ATM sayısı verilmekte, mesafenin kısa ve erişimin kolay olması, yüksek değerlerle eşdeğer anlamını içermektedir. Kullanımının yaygınlığı ve karşılanabilirliğini ifade eden finansal kullanım göstergeleri ise; Kişi başına kredi sayısı, Kredi/gelir oranı, Kişi başına mevduat sayısı ve Mevduat/Gelir Oranı ile belirtilmekte, yaygınlık olarak da adlandırılan kişi başına kredi sayısı, 1.000 kişi başına düşen kredi sayısı ile, Ortalama kredi tutarının kişi başına gelire oranı karşılanabilirlik şeklinde tanımlanarak, kredi/gelir oranı ile formüle edilmektedir. Yaygınlık olarak adlandırılan kişi başına düşen mevduat sayısı, 1.000 kişi başına düşen mevduat sayısını göstermektedir. Mevduat/Gelir Oranı şeklinde formüle edilen ve ortalama mevduat tutarının kişi başına gelire oranını gösteren değer karşılanabilirlik olarak adlandırılmaktadır. Kişi başına düşen mevduat ve kredi hesabının sayısı ile vurgulanan finansal hizmetlerin kullanımının yaygınlığı yanı sıra finansal hizmetlerin ortalama bütçedeki bir vatandaş tarafından karşılanabilme gücü, ortalama kredi ve mevduat tutarının kişi başına gelire

oranı ile formüle edilmektedir. Kişi başına düşen gelire nazaran çok yüksek tutardaki kredi ve mevduat rakamları, bu hizmetlerin ancak üst gelir grupları tarafından kullanılabilirdiğini ve gelir seviyesi düşük kişilerin bu ürünlere finansal erişiminin çok uzak olduğunu altını çizmektedir (TCMB, 2011)

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 18/06/2016 tarihli ve 29746 sayılı “Bankacılık Hizmetlerinin Erişilebilirliğine Dair Yönetmelik” kapsamında bankacılık hizmetlerinde engelli bireylere kolaylık sağlanması ve engelli müşterilerin de eşit düzeyde hizmet alabilmesi amaçlanarak bankaların uyması gereken kurallar bütünü düzenlenerek yayımlanmıştır. Toplum içerisinde başka bireylere bağımlı olmadan engelli bireylerin de günlük hayatlarını sürdürüp sosyal hayatlarında ihtiyaç duydukları hizmetlere engelsiz olarak erişebilmesi adına bankacılık hizmetlerinin erişilebilirliğine dair usul ve esasların yer aldığı yönetmelik kapsamında ATM cihazları, şubeler, banka ve kredi kartları, POS cihazları, internet bankacılığı ve çağrı merkezleri üzerinden verilen hizmetlerin erişilebilirliğinin düzenlenmesi hedeflenmektedir (KPGM, 2018)

Varlıklarını uzun süre devam ettirmek amacıyla bilançolarının gerek aktif gerekse pasif kalemlerini içerir boyutta farklı strateji ve yaklaşımlar içinde hareket eden nihayetinde kârlarını maksimize etme gayretinde olan bankalar, müşteri memnuniyetini sağlayarak tercih edilebilir ve rakipleriyle fark yaratan başarılarına imza atabilmek adına ürün ve hizmet geliştirmeye, kalite ve verimliliğe önem vermektedirler. Yoğun rekabet ortamında geçen bankacılık sektöründe bankaların performansı pazarlama stratejilerini etkin kullanabilmelerine bağlıdır. Giderek artan ve karmaşıklaşan bir rekabet iklimi içinde etkin bir pazarlama stratejisinin geliştirilebilmesi adına bankaların öncelikle hedef kitleleri ve müşterilerini tanımaları böylece müşterilerin yanısıra potansiyel müşterilerinin de beklenti ve isteklerini karşılama yoluyla müşteri memnuniyeti ve sadık müşteri oluşturmaya gayret göstermeleri, tüketici istek ve beklentilerini karşılamadaki başarıları doğrultusunda da rekabet üstünlüğü kazanmak için fark yaratmaya önem vermeleri gerekmektedir (Öztürk ve Güven, 2013, s.71).

2. Afyonkarahisar İlinde Faaliyette Bulunan Ticari Bankaların Şube ve ATM'lerinin Envanteri ile Erişebilirliğinin Görünümü

23/09/2020 tarihli Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerinden yararlanılarak, Afyonkarahisar ilinde faaliyette bulunan kamu, özel ve yabancı sermaye sahipliğindeki ticari bankaların şube ve ATM sayıları ile görme ve ortopedik engelli bireylerin hizmet erişimine imkan veren donanım sahiplikleri konusunda yapılan araştırmada, Afyonkarahisar ilinde merkez ilçe dahil olmak üzere toplam 18 adet ilçe bulunduğu görülerek ilçe bazında şube ve ATM'lere ilişkin araştırma verileri TBB sitelerinden derlenerek aşağıda tablolar yardımıyla hazırlanarak sunulmuştur (TBB Şube ve ATM verileri).

2.1. Başmakçı İlçesi

T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.'nin birer şube ile bankacılık hizmeti verdiği Başmakçı ilçesinde; T.Halk Bankası A.Ş.'nin şubesi ortopedik engelli bireylerin erişimine uygun olarak kaydedilmektedir.

Tablo.1: Başmakçı İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Yok
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	2	

İlçede T.C.Ziraat Bankası A.Ş.'nin iki tane ve T.Halk Bankası A.Ş.'nin bir tane olmak üzere toplam üç adet ATM faaliyette bulunmaktadır. T.Halk Bankası A.Ş.'nin ATM'si görme engelli bireylerin finansal erişebilirliğine uygun olarak bildirilmektedir.

Tablo.2: Başmakçı İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2	Yok
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	3	

2.2. Bayat ilçesi

Bayat ilçesinde sadece T.C. Ziraat Bankası'nın şubesi bankacılık hizmeti sunmakta olup; şubenin ortopedik engelli bireylerin de finansal erişimine imkan tanıdığı kaydedilmektedir.

Tablo.3: Bayat İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	1	

İlçede bankacılık ve finansal erişim hizmeti veren üç adet ATM bulunmaktadır. T. İş Bankası A.Ş.'nin ATM'si görme engelli bireylerin finansal erişimine uygun olarak bildirilmektedir.

Tablo.4: Bayat İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Yok
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	3	

2.3. Bolvadin İlçesi

İlçede toplamda altı adet şube bankacılık hizmeti vermektedir. T.C. Ziraat Bankası'nın şubesinin ortopedi ve görme olmak üzere her iki engel durumuna sahip bireylerin erişimine uygun olduğu, T. Garanti Bankası A.Ş.'nin şubesinin görme engelli, T.Halk Bankası'nın ve T. İş Bankası'nın ortopedik engelli erişimi olduğu kaydedilmektedir.

Tablo.5: Bolvadin İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Var
T. İş Bankası A.Ş.	1	Var
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O	1	Yok
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Toplam	6	

İlçede toplam ondokuz adet ATM hizmet vermektedir. Bu ATM'lerin altı adedi engelli bireylerin erişimine uygun olarak konuşlandırılmıştır. QNB Finansbank A.Ş., T.İş Bankası A.Ş. ve T. Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'leri nin tamamı ile T.Vakıflar Bankası T.A.O'nun iki adet olan ATM'sinin bir adedinin görme engelli erişimine uygun ve T.Halk Bankası A.Ş.'nin üç adet olan ATM'sinden sadece birinin ortopedik engelli erişimine uygun olduğu bildirilmektedir.

Tablo.6: Bolvadin İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	1	Var
T.Garanti Bankası A.Ş.	2	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	3	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O	2	Var
Şekerbank A.Ş.	1	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	1	Var
Denizbank A.Ş.	1	Yok
Akbank T.A.Ş.	2	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	19	

2.4. Çay İlçesi

İlçede dört adet ticari bankanın şubesi faaliyette bulunmaktadır. Bu banka şubelerinin engelli erişimi açısından durumu incelendiğinde; Şekerbank T.A.Ş.'nin şubesinin görme ve ortopedik her iki engel durumunun da finansal erişimine imkan tanıdığı, T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin şubesinin ortopedik engelli erişimine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.7: Çay İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
Denizbank A.Ş.	1	Yok
Toplam	4	

İlçede faaliyette bulunan onbeş adet ATM'nin beş adedi engelli dostu olup; engelli erişimi bildirilenlerin tümü görme engelli erişimine uygun olarak kaydedilmiştir. Bu bankalar T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin üç adet olan ATM'sinin ikisi, T. Garanti Bankası A.Ş., T.Vakıflar Bankası T.A.O., Denizbank A.Ş.'nin birer adet ATM'leri şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo.8: Çay İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	3	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	2	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	1	Yok
T.Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O	1	Var
Şekerbank T.A.Ş.	1	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	1	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Var
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	15	

2.5. Çobanlar İlçesi

Çobanlar İlçesi'nde bir adet ticari banka şubesi mevcut olup; T.C.Ziraat Bankası'na ait olan bu şubenin görme engelli dostu olduğu bildirilmektedir.

Tablo.9: Çobanlar İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	1	

İlçede T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ne ait iki adet, T.İş Bankası A.Ş.'ne ait bir adet ATM olmak üzere toplam üç adet ATM finansal hizmetlere erişim imkanı sağlamakta olup; sadece T. İş Bankası A.Ş.'nin ATM'si görme engelli erişimine uygun olarak kaydedilmiştir.

Tablo.10: Çay İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	3	

2.6. Dazkırı İlçesi

Dazkırı ilçesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T. Halk Bankası'nın birer tane olmak üzere toplam iki tane şubesi mevcut olup; her iki banka şubesinin de ortopedik engelli erişilebilir olduğu kaydedilmiştir.

Tablo.11: Dazkırı İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	2	

İlçede toplam yedi adet ATM faaliyette bulunmaktadır. Bu ATM'lerden T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin iki adet olan ATM'sinden bir tanesi, Denizbank A.Ş. ile T. Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'leri görme engelli erişimine uygun olarak bildirilmiştir.

Tablo.12: Dazkırı İlçesi’nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM’leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	2	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Var
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.İş Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	7	

2.7. Dinar İlçesi

İlçede on adet ticari banka şubesi faaliyette bulunmaktadır. Şekerbank T.A.Ş.’nin şubesi ortopedik ve görme engelli erişimine uygun olarak bankacılık faaliyetlerini yürütmektedir. T.C. Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası’nın şubeleri ortopedik engelli erişimine uygun, T. Garanti Bankası A.Ş.’nin şubesi görme engelli erişimine uygun olarak bildirilmiştir.

Tablo.13: Dinar İlçesi’nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Denizbank A.Ş.	1	Yok
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.İş Bankası A.Ş.	1	Yok
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	10	

İlçede yirmibir adet ATM faaliyette bulunmaktadır. QNB Finansbank A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., T. Garanti Bankası A.Ş.’nin ATM’leri, Denizbank A.Ş.’nin iki adet olan ATM’sinin bir tanesi görme engeli erişimine uygun, Şekerbank T.A.Ş.’nin ATM’si ile T. Halk Bankası’nın iki tane olan ATM’sinin

bir tanesi ortopedik engelli erişimine uygun olarak bildirilmiştir. T. Vakıflar Bankası T.A.O.'nın ATM'leri üç adet olup bunun iki adedi hem görme hem de ortopedik engelli erişimine uygun olarak kaydedilmiştir.

Tablo.14: Dinar İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	Yok
T. Halk Bankası A.Ş.	2	Var
Denizbank A.Ş.	2	Var
T. Garanti Bankası A.Ş.	2	Var
T.İş Bankası A.Ş.	2	Yok
Akbank T.A.Ş.	2	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	1	Var
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	3	Var
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	21	

2.8. Emirdağ İlçesi

İlçede dokuz adet banka şubesi bankacılık faaliyetinde bulunmaktadır. T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T. İş Bankası A.Ş.'nin şubeleri ortopedik engellilerin, T. Garanti Bankası A.Ş.'nin şubesi görme engelli bireylerin finansal erişimine imkan tanımaktadır. Şekerbank T.A.Ş. ve T. Ekonomi Bankası A.Ş.'nin şubeleri görme ve ortopedik engelli finansal erişimine uygun olarak bildirilmiştir.

Tablo.15: Emirdağ İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Yok
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.İş Bankası A.Ş.	1	Var
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
T. Ekonomi Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	9	

İlçede onaltı adet ATM bulunmakta olup; sekiz adedi engelli dostudur. T. Ekonomi Bankası A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ve T. Garanti Bankası A.Ş.'ne ait olan ATM'ler görme engelli, T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin iki adedi görme engelli, T. İş Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin bir adedi görme engelli ve T. Vakıflar Bankası T.A.O.'nın ATM'leri ortopedik engelli finansal erişimine uygun olarak kaydedilmiştir.

Tablo.16: Emirdağ İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Yok
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.İş Bankası A.Ş.	2	Var
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Yok
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	2	Var
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Var
T. Ekonomi Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	16	

2.9. Evciler İlçesi

İlçede T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin bir adet olan şubesi ve ATM'si faaliyet göstermekte olup; banka şubesinin ortopedik engelli hizmet erişimine imkan sağladığı bildirilmektedir.

Tablo.17: Evciler İlçesi'nde Ticari Banka Şubesi ve ATM'si Bulunan Bankalar

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var	1	Yok
Toplam	1		1	

2.10. Hocalar İlçesi

T.C. Ziraat Bankası'nın ilçede bankacılık ve finansal hizmet sunan şubesi gerek ortopedik gerekse görme engelli bireylere erişim imkanı sunmaktadır. T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye ait olan bir adet ATM vardır.

Tablo.18: Evciler İlçesi'nde Ticari Banka Şubesi ve ATM'si Bulunan Bankalar

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var	1	Yok
Toplam	1		1	

2.11. İhsaniye İlçesi

İhsaniye ilçesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Denizbank A.Ş.'nin şubeleri bankacılık faaliyetinde bulunmaktadır. Denizbank A.Ş.'nin şubesi ortopedik ve görme engelli olmak üzere her iki engel durumunun hizmet erişimine uygun olarak kaydedilmiştir.

Tablo.19: İhsaniye İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Var
Toplam	2	

İlçede sekiz adet ATM bulunmakta olup; sadece Denizbank A.Ş.'nin ATM'si ortopedik engelli erişimine imkan sağlamaktadır.

Tablo.20: İhsaniye İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	4	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	2	Yok
Toplam	8	

2.12. İscehisar İlçesi

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T. Halk Bankası A.Ş. olmak üzere iki adet kamu bankasının şubesi ilçede bulunmaktadır. Her iki şubede ortopedik engelli bireylerin erişimine imkan tanımaktadır.

Tablo.21: İscehisar İlçesi'nde Faaliyette Bulunan Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	2	

İlçede toplam olarak on adet ATM faaliyette bulunmakta olup; QNB Finansbank A.Ş. ve T. Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin görme engelli erişimine uygun olduğu saptanmıştır.

Tablo.22: İscehisar İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2	Yok
T. Halk Bankası A.Ş.	2	Yok
T. İş Bankası A.Ş.	1	Yok
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	1	Var
T.Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	10	

2.13. Kızılören İlçesi

Kızılören ilçesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin bir adet şubesi ve bir adet ATM'si bankacılık faaliyeti ve finansal erişim imkanı sağlamakta olup; şube ortopedik engelli, ATM görme engelli dostu olarak hizmet vermektedir.

Tablo.23: Kızılören İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şube ve ATM'leri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi	ATM	Engelli Erişimi
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var	1	Var
Toplam	1		1	

2.14. Merkez İlçesi

Merkez İlçede toplam yirmisekiz adet ticari banka şubesi faaliyette bulunmaktadır. Bu şubelerin yirmisekiz adedi engelli dostu olarak bildirilmiştir. ING Bank ve Ekonomi Bankası'nda engelli erişimi olmadığı halde, Merkez ilçedeki şube sayısı ile engelli erişim sayısının eşit olmasını bazı banka şubelerinin her iki engelli erişimine imkan vermekle birlikte her iki engel durumunda da ayrıca sayılmasından kaynaklanmakta olarak belirtmek mümkündür. Faaliyette bulunan şubeler ve erişim imkanlarını şöyle belirtmek mümkündür; Akbank T.A.Ş. ve Şekerbank A.Ş.'nin şubeleri gerek ortopedik gerekse görme engelli bireylerin finansal erişimine uygun, Denizbank A.Ş.'nin bir adet şubesi ortopedik bir adet şubesi görme engelli erişilebilir, QNB Finansbank A.Ş.'nin şubeleri görme engelli erişimine uygun, T.Garanti Bankası A.Ş.'nin bir şubesi görme engelli iki şubesi hem görme hem de ortopedik engelli dostu, T.C. Ziraat Bankası'nın iki adet şubesi ortopedik bir adet şubesi görme engelli erişimine uygun, T. Halk Bankası A.Ş.'nin şubeleri ve T.İş Bankası A.Ş.'nin şubeleri ortopedik engelli erişilebilir, T.Vakıflar Bankası T.A.O'nun bir adet şubesi ortopedik ve görme her iki engel durumuna da uygun olarak, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'nin bir adet şubesi ortopedik engelli erişimine uygun olarak kaydedilmiştir.

Tablo.24: Merkez İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
Akbank T.A.Ş.	1	Var
Denizbank A.Ş.	2	Var
İngbank A.Ş.	1	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	2	Var
Şekerbank T.A.O.	1	Var
T. Ekonomi Bankası A.Ş.	2	Yok
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	3	Var
T.Garanti Bankası A.Ş.	3	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	3	Var
T.İş Bankası A.Ş.	3	Var
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	5	Var
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	2	Var
Toplam	28	

İlçede toplam yüz yetmiş bir adet faaliyet gösteren ATM'nin doksan yedi adedi (yetmiş dört adedi görme, yirmi üç adedi ortopedik) engelli dostu olarak bildirilmiştir. Banka adı ve finansal erişim imkanlarına göre; Akbank'ın üç adet ATM'nin görme engelli hizmet erişiminin mevcut olduğu, Denizbank'ın ATM'lerinin ikisinin görme engelli, birisinin ortopedik engelli hizmet erişimine uygun olduğu, QNB Finansbank'ın ATM'lerinin dokuz adedinin görme engelli, bir adedinin ortopedik engelli hizmet erişimi sağladığı, Şekerbank'ın bir adet ATM'sinin görme engelli hizmet erişilebilirliği mevcut olduğu, T. Ekonomi Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin dört adedinin ortopedik, beş adedinin görme engelli hizmet erişimine uygun olduğu, T.C. Ziraat Bankası'nın ATM'lerinin iki adedinin ortopedik, on altı adedinin görme engelli hizmet erişimi sağladığı, T. Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin tamamının görme engelli hizmet erişilebilirliği olduğu, T. Halk Bankası'nın bir adet ATM'sinin ortopedik, bir adet ATM'sinin görme engelli hizmet erişimine uygunluğu, T. İş Bankası'nın yedi tane ATM'sinin görme engelli dostu olduğu, T.Vakıflar Bankası'nın onbir adet ATM'sinin ortopedik, sekiz adet ATM'sinin görme engelli hizmet

erişimine uygunluğu, YapıKredi'nin üç adet ATM'sinin ortopedik, yedi adet ATM'sinin ise görme engelli dostu olduğu bildirilmiştir (Tablo.25).

Tablo.25: Merkez İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM Sayısı	Engelli Erişimi
Akbank T.A.Ş.	13	Var
Denizbank A.Ş.	7	Var
İngbank A.Ş.	3	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	13	Var
Şekerbank T.A.O.	5	Var
T. Ekonomi Bankası A.Ş.	6	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	34	Var
T. Garanti Bankası A.Ş.	15	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	19	Var
T.İş Bankası A.Ş.	26	Var
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	20	Var
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	10	Var
Toplam	171	

2.15. Sandıklı İlçesi

İlçede toplam dokuz adet ticari banka şubesi mevcut olup; bu şubelerin üç adedi görme engelli dört adedi ise ortopedik engelli erişimine imkan tanımaktadır. Şubelerin hizmet erişim detaylarına bakıldığında; Şekerbank T.A.Ş.'nin şubesi görme ve ortopedik engelli erişimine uygun, T.C.Ziraat Bankası A.Ş.'nin şubesi görme ve ortopedik engelli hizmet erişimi mevcut, Garanti Bankası A.Ş.'nin şubesi görme engelli dostu, T.Halk Bankası A.Ş.'nin şubesi ortopedik engelli bireylere hizmet erişilebilirliği sunan ve T. İş Bankası A.Ş.'nin şubesi ortopedik engelli dostu olarak kaydedilmiştir.

Tablo.26: Sandıklı İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
Akbank T.A.Ş.	1	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.O.	1	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T.Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Var
T.İş Bankası A.Ş.	1	Var
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	9	

İlçede bulunan toplam yirmibeş adet ATM'nin sekiz adedi engelli dostu olup hepsi görme engelli erişimine imkan tanımaktadır. Denizbank A.Ş.'nin bir tane ATM'si görme engelli, QNB Finansbank A.Ş.'nin ATM'si görme engelli, T.ekonomi Bankası A.Ş.'nin ATM'si görme engelli, T.Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'lerinin görme engelli, T.İş Bankası A.Ş.'nin bir tane ATM'sinin görme engelli ve Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'nin iki tane ATM'sinin görme engelli hizmet erişilebilirliği olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.27: Sandıklı İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM Sayısı	Engelli Erişimi
Akbank T.A.Ş.	2	Yok
Denizbank A.Ş.	1	Var
QNB Finansbank A.Ş.	1	Var
Şekerbank T.A.O.	1	Yok
T. Ekonomi Bankası A.Ş.	1	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	Yok
T. Garanti Bankası A.Ş.	2	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	3	Yok
T.İş Bankası A.Ş.	4	Var
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	2	Yok
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	3	Var
Toplam	25	

2.16. Sinanpaşa İlçesi

İlçede iki adet banka şubesi yer almaktadır. Ziraat Bankası'nın şubesi görme ve ortopedik engelli şubesi olarak her iki engel durumuna da hizmet erişim imkanı sağladığı şeklinde bildirilmiştir.

Tablo.28: Sinanpaşa İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
Denizbank	1	Yok
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	2	

Afyonkarahisar ili Sinanpaşa ilçesinde toplamda sekiz adet ATM bankacılık ve finansal hizmetlere erişim imkanı sağlamaktadır. Bu ATM'lerin Şekerbank T.A.Ş.'ye ait olanı görme engelli bireyler için hizmet erişilebilirliği sunmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası'nın ilçede 4 adet ATM'si faaliyette bulunmakta olup; 2 adedi görme engelli bireylerin hizmet erişilebilirliğine uygun olarak bildirilmiştir. T.Garanti Bankası A.Ş.'nin ATM'si görme engelli bireylere hizmet erişimi sağlamaktadır.

Tablo.29: Sinanpaşa İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM Sayısı	Engelli Erişimi
Denizbank	1	Yok
Şekerbank	1	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	4	Var
T.Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T. İş Bankası A.Ş.	1	Yok
Toplam	8	

2.17. Sultandağı İlçesi

İlçede toplam üç adet ticari banka şubesi bankacılık ve finansal hizmetlerin faaliyetini göstermektedir. Şekerbank'ın şubesi görme ve ortopedik her iki engel durumuna hizmet erişimi sağlamaktadır. Ziraat Bankası'nın şubesi görme engelli ve Halk Bankası'nın şubesi ortopedik engelli şubesi olarak kaydedilmiştir.

Tablo.30: Sultandağı İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	3	

Sultandağı ilçesinde toplamda sekiz adet ATM faaliyette bulunmakta olup; Ziraat Bankası'nın bir adet ATM'si görme engelli, Halk Bankası'nın bir adet ATM'si ortopedik engelli, İş Bankası'nın bir adet olan ATM'si görme engelli bireylerin hizmete erişimine uygun olarak tespit edilmiştir.

Tablo.31: Sultandağı İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM Sayısı	Engelli Erişimi
Şekerbank T.A.Ş.	1	Yok
T.C.Ziraat Bankası A.Ş.	4	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	2	Var
T.İş Bankası A.Ş.	1	Var
Toplam	8	

2.18. Şuhut İlçesi

İlçede toplam beş adet banka şubesi yer almaktadır. Şekerbank'ın şubesi ortopedik ve görme olmak üzere her iki engel durumuna da hizmet erişimi sağlamaktadır. Halk Bankası'nın şubesi ortopedik engelli şubesi olarak kaydedilmiştir.

Tablo.32: Şuhut İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka Şubeleri

Banka Adı	Şube Sayısı	Engelli Erişimi
Denizbank A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Var
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1	Yok
T. Halk Bankası A.Ş.	1	Var
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
Toplam	5	

İlçede toplam onbir adet ATM faaliyette bulunmaktadır. Bu ATM'lerin dört adedi engelli erişimine uygun olup; Ziraat Bankası'nın iki adet ATM'si görme engelli, Garanti Bankası'nın ATM'si görme engelli, Halk Bankası'nın bir adet ATM'si ortopedik engelli hizmet erişilebilir olarak bildirilmiştir.

Tablo.33: Şuhut İlçesi'nde Hizmet Veren Ticari Banka ATM'leri

Banka Adı	ATM Sayısı	Engelli Erişimi
Denizbank A.Ş.	1	Yok
QNB Finansbank A.Ş.	1	Yok
Şekerbank T.A.Ş.	1	Yok
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	3	Var
T. Garanti Bankası A.Ş.	1	Var
T.Halk Bankası A.Ş.	2	Var
T. İş Bankası A.Ş.	1	Yok
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	1	Yok
Toplam	11	

DEĞERLENDİRME

Afyonkarahisar il genelinde toplam oniki adet bankanın seksendokuz adet şubesi ile ticari bankacılık faaliyetinde bulunduğu bu şubelerin kırküç adedinin ortopedik engelli yirmiyedi adedinin ise görme engelli bireylerin erişimine imkan sağladığı, üçyüzotuzbir olan toplam ATM sayısının ise yüzyirmibeş adedinin görme engelli otuziki adedinin ortopedik engelli bireylerin erişimine imkan tanıdığı tespit edilmiştir (Tablo.34).

Tablo.34: Afyonkarahisar İl Genelinde Faaliyette Bulunan Ticari Bankaların Şube ve ATM Sayıları İle Erişim Olanaklarının Toplu Halde Gösterimi

Banka Adı	Şube Sayısı	Ortopedik Engelli Erişilebilir Durumu	Görme Engelli Erişilebilir	ATM	Ortopedik Engelli Erişilebilir	Görme Engelli Erişilebilir
T.C.Ziraat Bnk A.Ş.	23	13	7	86	2	27
T.Halk Bnk A.Ş.	13	10	-	41	5	2
T.Vakıfl. Bnk. T.A.O.	10	1	1	32	15	12
Denizbank A.Ş.	9	2	2	17	2	7
T.İş Bnk A.Ş.	7	6	-	45	-	13
T.Garanti A.Ş.	7	2	7	27	-	27
Şekerbank T.A.O.	7	6	6	13	-	3
Akbank T.A.Ş.	5	1	1	22	-	3
Yapı Kredi Bnk A.Ş.	4	1	-	18	3	11
QNB Finansb. A.Ş.	2	-	2	19	1	13
T.ekonomi Bnk A.Ş.	2	1	1	8	4	7
İngbank A.Ş.	-	-	-	3	-	-
Toplam	89	43	27	331	32	125

Afyonkarahisar il genelinde faaliyette bulunan oniki adet ticari bankanın şube ve ATM sayıları ile erişilebilirlik yeterliliğini gösteren Tablo.34'den de görüldüğü üzere şube sayılarını çokdan aza doğru sıralayıp incelediğimizde; T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin yirmi üç adet şubesinin onüç adedinin ortopedik yedi adedinin görme engelli erişimi olduğu, seksenaltı adet ATM'sinin yirmiyedi adedinin görme engelli , iki adedinin ortopedik erişimi olduğu, T.Halk Bankası A.Ş.'nin onüç adet şubesinin on adedinin ortopedik engelli erişimi olduğu, kırkbir adet ATM'sinin beş adedinin ortopedik, iki adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, T. Vakıflar Bankası T.A.O.'nın on adet olan şubesinin bir adedinin görme, bir adedinin ortopedik engelli erişimine imkan sağladığı, otuziki adet ATM'sinin onbeş adedinin ortopedik, oniki adedinin

görme engelli dostu olduğu, Denizbank A.Ş.'nin dokuz adet olan şubesinin iki adedinin ortopedik, iki adedinin görme engelli erişimine imkan tanıdığı, onyediyedi adet olan ATM'sinin yedi adedinin görme, iki adedinin ortopedik engelli erişimi olduğu, T. İş Bankası A.Ş.'nin yedi adet olan şubesinin altı adedinin ortopedik engelli, kırkbeş adet olan ATM'sinin onüç adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, T. Garanti Bankası A.Ş.'nin yedi adet olan şubesinin yedi adedinin görme engelli, iki adedinin ortopedik engelli erişimine imkan tanıdığı, yirmiyedi adet olan ATM'sinin tamamının görme engelli erişilebilir yeterlilikte olduğu, Şekerbank T.A.O.'nın yedi adet olan şubesinin altı adedinin görme, altı adedinin ortopedik engelli erişilebilir olduğu, onüç adet olan ATM'sinin üç adedinin görme engellilerin erişimine imkan sağladığı, Akbank T.A.Ş.'nin beş adet olan şubesinin bir adedinin görme, bir adedinin ortopedik engelli erişilebilir olduğu, yirmiiki adet olan ATM'sinin üç adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'nin dört adet olan şubesinin bir adedinde ortopedik engelli erişilebilir olduğu, onsekiz adet olan ATM'sinin üç adedinin ortopedik, onbir adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, QNB Finansbank A.Ş.'nin toplamda iki adet olan şubesinin ikisinin de görme engelli erişilebilir olduğu, ondokuz adet olan ATM'sinin onüç adedinin görme engelli, bir adedinin ortopedikengelli erişimine imkan sağladığı, T. Ekonomi Bankası A.Ş.'nin iki adet olan şubesinin bir adedi ortopedik bir adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, sekiz adet olan ATM'sinin yedi adedinin görme engelli, dört adedinin ortopedik engelli erişilebilir olduğu, Ing Bank A.Ş.'nin Afyonkarahisar ili genelinde şubesinin bulunmadığı, herhangi bir engel durumuna erişim imkanı sağlamayan üç adet ATM'sinin faaliyette bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo.34'deki şube ve ATM sayıları ile erişim durumları sermaye bazlı olarak irdelendiğinde Tablo.35'deki bilgilere ulaşılmaktadır.

Tablo.35: Sermaye Bazlı Olarak Bankaların Şube ve ATM Sayıları ile Erişim İmkanları

Banka Grubu	Şube Sayısı	Ortopedik Engelli Erişilebilir	Görme Engelli Erişilebilir	ATM Sayısı	Ortopedik Engelli Erişilebilir	Görme Engelli Erişilebilir
Kamusal Sermayeli Bankalar	46	24	8	159	22	41
Özel Sermayeli Bnkl.	25	15	8	106	7	37
Yabancı Sermayeli Bnkl.	18	4	11	66	3	47
Toplam	89	43	27	331	32	125

T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş. ve T. Vakıflar Bankası T.A.O'ndan oluşan kamusal sermayeli bankaların toplamda kırkaltı adet şubesinin bulunduğu bu şubelerin yirmidört adedinin ortopedik, sekiz adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, yüzellidokuz adet olan ATM'nin kırkbir adedinin görme engelli, yirmiiki adedinin ortopedik engelli erişimine imkan tanıdığı,

T. İş Bankası A.Ş., Şekerbank T.A.O, Akbank T.A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş ve T. Ekonomi Bankası A.Ş'nden oluşan özel sermayeli bankaların toplamda yirmibeş adet şubesi olduğu, bu şubelerin onbeş adedinin ortopedik, sekiz adedinin görme engelli erişilebilir olduğu, yüzaltı adet olan ATM'nin otuzyedii adedinin görme engelli, yedi adedinin ortopedik engelli erişimine imkan sağladığı,

Denizbank A.Ş., T. Garanti Bankası A.Ş., QNB Finansbank A.Ş. ve Ing Bank A.Ş'den müteşekkil yabancı sermayeli bankaların toplamda onsekiz adet şubesinin onbir adedinin görme, dört adedinin ortopedik engelli erişim imkanı sağladığı, altmışaltı adet olan ATM'nin kırkyedi adedinin görme engelli, üç adedinin ortopedik engelli erişimine imkan tanıdığı saptanmıştır.

Tablo.37: Ortopedik ve Görme Engelli Her İki Engel Durumunun Erişilebilir Olması Durumu

Banka Adı	Şube	ATM
Şekerbank T.A.O.	6	-
T.C.Ziraat Bnk A.Ş.	5	-
T.Vakıfl. Bnk. T.A.O.	-	2
T.Ekonomi Bnk A.Ş.	1	-
Denizbank A.Ş.	1	-
Akbank T.A.Ş.	1	-
T.Garanti A.Ş.	1	-
Toplam	15	2

Tablo.34’de sunulan rakamların içinde yer almakla birlikte; hem ortopedik hem görme engelli her iki engel durumunun da bankacılık ve finansal hizmetlere erişim imkanı sunan şube ve ATM’lerinin de bulunduğu tespit edilerek Tablo.37’de banka şube ve ATM sayıları ile gösterimi ayrıca sunulmuştur. Buna göre fazladan aza doğru sıralandığında; Şekerbank T.A.O.’nın altı adet, T.C.Ziraat Bnk A.Ş.’nin beş adet, T.Ekonomi Bnk A.Ş., Denizbank A.Ş., Akbank T.A.Ş. ve T.Garanti A.Ş. olmak üzere dört bankanın birer adet şubesi ile toplamda onbeş adet şubenin ve T.Vakıflar Bnk. T.A.O.’sının iki adet ATM’si ile hizmet sunulduğu kaydedilmektedir.

SONUÇ

Bölge ve nihayetinde ülke ekonomisi performans belirleyicilerinin başında gelen finans sektörünün en büyük dilimini oluşturan banka kesiminin ekonomi içindeki yeri ve önemi dikkate alındığında, bankacılık sektörünün büyümesi ve engelli veya dezavantajlı gruplar da dahil olmak üzere daha fazla kesime ulaşmasının ekonomi açısından farklı boyutlarda önem arz ettiği tartışılmaz bir gerçektir. Bankacılık sektörünün daha geniş halk kitlelerine ulaşması ile tasarrufların mikro bazda bölge, makro bazda ülke ekonomisine kazandırılması ve kayıt dışılığın azaltılması yanısıra bankaların fon transferleri kapsamında toplanmış olunan kaynakların gerçek ve tüzel kişiler adına bireyler ve reel sektör nezdinde de üretim ve tüketim boyutuyla farklı aktif kalemlerinde plase edilmesi mümkün olabilmektedir. Sermaye sahipliği bazında dikkate alınarak bankaların şube/ATM sayıları ile erişilebilirlik kabiliyetleri dikkate alındığında; Afyonkarahisar ilinde kamusal sermayeli bankaların şube ve ATM sayılarının diğer banka gruplarına göre daha fazla olduğu, özel sermayeli bankalar ve yabancı sermayeli bankaların sırasıyla yer aldığı, şube yapılanmasında kamusal sermayeli bankaların ortopedik engelli erişiminde ön sırada yer aldığı, özel sermayeli ve yabancı sermayeli bankaların bu sıralamayı takip ettiği, görme engelli erişilebilir şubelerin sıralamasında yabancı sermayeli bankaların ön sırada yer aldığı, kamusal ve özel sermayeli bankaların aynı sayı ile takip ettiği, ATM'lerin erişilebilir yeterliliğinde yabancı sermayeli bankaların görme engelli erişimine imkan tanınması ile ilk sırada yer aldığı, kamusal ve özel sermayeli banka gruplarının sırasıyla takip ettiği, ortopedik engelli erişiminde kamusal, özel ve yabancı sermayeli bankalar şeklinde bir sıralama olduğu, sayısal veriler olarak elde edilen bilgiler ışığında tüm banka grupları toplamında şubede ortopedik engelli ATM'lerde ise görme engelli erişiminin daha ön planda yer aldığı sonucuna varılmıştır.

BM'nin erişilebilirlik tanımı, erişilebilirliğin ülkemizdeki uygulamasına katkı sunmuştur. Bu bağlamda belirlenen kriterler çerçevesinde BDDK tarafından hazırlanan "Bankacılık Hizmetlerinin Erişilebilirliğine Dair Yönetmelik Taslağı"nın 1 Ocak 2016'da yürürlüğe girmesinin ardından yapılan düzenlemelerle, engelli bireylerin şube içi yanı sıra şube dışı kanallardan önemli bir tanesi olan ATM'lerden güvenli ve rahat bir şekilde yararlanabilmeleri sağ-

lanmaya çalışılmaktadır. Bankalar, dezavantajlı gruplardan olan engelli bireylerin şubelerden ve ATM'lerden sunulan hizmetlere kolay erişebilmeleri adına söz konusu hizmetlerin iyileştirilmesi ve yaygın hale getirilmesi amacıyla değerlendirmelerde bulunmaktadır. Bankalar erişilebilirlik konusunda yaptıkları düzenleme ve geliştirmeleri belirli periyotlarda TBB'ne bildirmektedirler. TBB tarafından ilan edilen Haziran 2020 dönemi raporuna göre, ortopedik engellilerin erişimine sunulan ATM sayısı 2018 yılında 4 bin 433 iken, 2020 itibarıyla 8 bin 903'e, şube sayısı 4 bin 305'ten 4 bin 974'e yükselme kaydetmiştir. Aynı dönemde görme engellilerin kullanımına uygun ATM sayısı 21 bin 808'den 30 bin 997'ye ve şube sayısı 2 bin 990'dan 4 bin 802'ye ulaştığı kaydedilmektedir (Dünya, 2020). Bankacılık ve finansal hizmetlere engelli bireylerin de erişilebilirliklerini sağlama yönünde yapılan çalışmalar ile engelli bireylerin yaşam kalitelerinde çok önemli bir parametre olan finansal özgürlük ve toplum içerisindeki eşitliklerinin sağlanmasına gayret gösterilmesi, erişilebilirliğin toplumun tüm katmanlarına yayılması yönünde olumlu adımlar olarak görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Church, R.L., Marston, J.R. (2010). Measuring Accessibility for People with a Disability, Geographical Analysis, The Ohio State University, 35(1): 83-96, <https://doi.org/10.1111/j.1538-4632.2003.tb01102.x>
- Çağlar, S. (2012). Engellilerin Erişebilirlik Hakkı ve Türkiye’de Erişebilirlikleri, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61 (2) 2012: 541-598.
- Handy, S.L., D.A. Niemeier (1997). Measuring Accessibility, An Exploration of Issues and Alternatives, Environment and Planning A, 29: 1175-1194.
- Dünya Gazetesi (2020). Ortopedik Engellilere Yönelik ATM Sayısı 2 katına çıktı, <https://www.dunya.com/gundem/ortopedik-engellilere-yonelik-atm-sayisi-2-katina-cikti-haberi-478314>
- KPGM, (2018). Bankacılık Hizmetlerinde Engelsiz Dönem, www.kpgm.com.tr
- Öztürk, A., Güven, Ö. F. (2013). Bireysel Bankacılık Ürün ve Hizmetlerinin Pazarlanmasında Bankaların Fark Yaratma Stratejileri, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 5(1): 63-72, ISSN: 1309-8012 (Online)
- Türkiye Bankalar Birliği (TBB), (2020) Şube Bilgileri, https://www.tbb.org.tr/app/harita.aspx?sube_tipi=1
- Türkiye Bankalar Birliği (TBB), (2020)ATM Bilgileri,https://www.tbb.org.tr/app/harita.aspx?sube_tipi=6
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), (2011). Dünyada ve Türkiye’de Finansal Hizmetlere Erişim ve Finansal Eğitim, https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/362bbf12-7d95-47eb-9d4d-13039893ce5e/finansal_egitim.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-362bbf12-7d95-47eb-9d4d-13039893ce5e-m3fBaY
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Özürlülerin Sorun ve Beklentileri Araştırması 2010, www.tuik.gov.tr
- World Health Organization (WHO), (2011)World Disabled Report, www.who.int